

Komt een Oekraïner op de raadpleging: Wat met tuberculose

Huisartsen Kring Minerva

20/09/2022

peter.bomans@zna.be

03/2177311

WHO: tuberculosis by country

Tuberculosis profile: Belgium

Population 2020: 12 million

Estimates of TB burden*, 2020

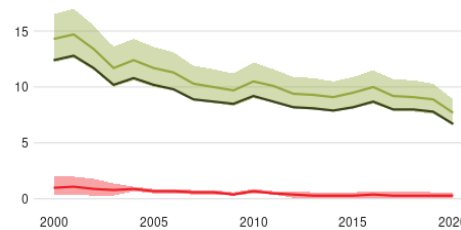
	Number	(Rate per 100 000 population)
Total TB incidence	890 (770-1 000)	7.7 (6.6-8.9)
HIV-positive TB incidence	33 (12-64)	0.28 (0.1-0.56)
HIV-negative TB mortality	33 (32-34)	0.29 (0.27-0.3)
HIV-positive TB mortality	6 (2-12)	0.05 (0.02-0.1)

Universal health coverage and social protection*

TB treatment coverage (notified/estimated incidence), 2020	87% (75-100)
TB patients facing catastrophic total costs	
TB case fatality ratio (estimated mortality/estimated incidence), 2020	4% (4-5)

Incidence, New and relapse TB cases notified, HIV-positive TB incidence

(Rate per 100 000 population per year)

Drug-resistant TB care**, 2020

% of bacteriologically confirmed TB cases tested for rifampicin resistance - New cases ^	86%
% of bacteriologically confirmed TB cases tested for rifampicin resistance - Previously treated cases ^	71%
Laboratory-confirmed cases - MDR/RR-TB ^^	17
Patients started on treatment - MDR/RR-TB ^^^	12
Laboratory-confirmed cases - pre-XDR-TB or XDR-TB ^^	3
Patients started on treatment - pre-XDR-TB or XDR-TB ^^^	3
MDR/RR-TB cases tested for resistance to any fluoroquinolone	1

$$17/890 (\times 100) = \mathbf{1,9\%}$$

Tuberculosis profile: Ukraine

Population 2020: 44 million

Estimates of TB burden*, 2020

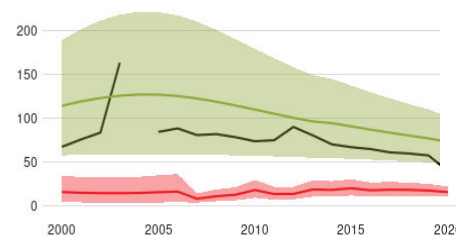
	Number	(Rate per 100 000 population)
Total TB incidence	32 000 (21 000-45 000)	73 (49-102)
HIV-positive TB incidence	7 000 (4 600-9 800)	16 (11-22)
HIV-negative TB mortality	4 100 (3 500-4 800)	9.4 (7.9-11)
HIV-positive TB mortality	2 300 (2 000-2 700)	5.3 (4.5-6.2)

Universal health coverage and social protection*

TB treatment coverage (notified/estimated incidence), 2020	55% (39-82)
TB patients facing catastrophic total costs	
TB case fatality ratio (estimated mortality/estimated incidence), 2020	21% (13-29)

Incidence, New and relapse TB cases notified, HIV-positive TB incidence

(Rate per 100 000 population per year)

Drug-resistant TB care**, 2020

% of bacteriologically confirmed TB cases tested for rifampicin resistance - New cases ^	97%
% of bacteriologically confirmed TB cases tested for rifampicin resistance - Previously treated cases ^	97%
Laboratory-confirmed cases - MDR/RR-TB ^^	4 257
Patients started on treatment - MDR/RR-TB ^^^	5 181
Laboratory-confirmed cases - pre-XDR-TB or XDR-TB ^^	1 172
Patients started on treatment - pre-XDR-TB or XDR-TB ^^^	1 350
MDR/RR-TB cases tested for resistance to any fluoroquinolone	4 177

$$4257/32000 (\times 100) = \mathbf{13\%}$$

Sadia, een 24 jarige jonge dame

Begin oktober:

Enkele dagen verkouden : neusloop, een beetje malaise, wat keelschrapen en af en toe wat hoesten

Huisarts 1: symptomatische behandeling: neusdecongestie, mond/keel spoeling en hoestsiroop

Eind oktober :

Thoracale pijn rechts , niet echt houdingsgebonden, eerder zeurende last en geeft haar toch wat belemmering in het uitvoeren van haar beroep

Huisarts 2: na klinische onderzoek, geen bijzonderheden, gezien leeftijd eerder spierpijnen; NSAID

Half november :

Hinderlijke droge hoest met aspecifieke broncheale hyperreactiviteit

Huisarts 3: na auscultatie geen bijzonderheden: hoestsiroop

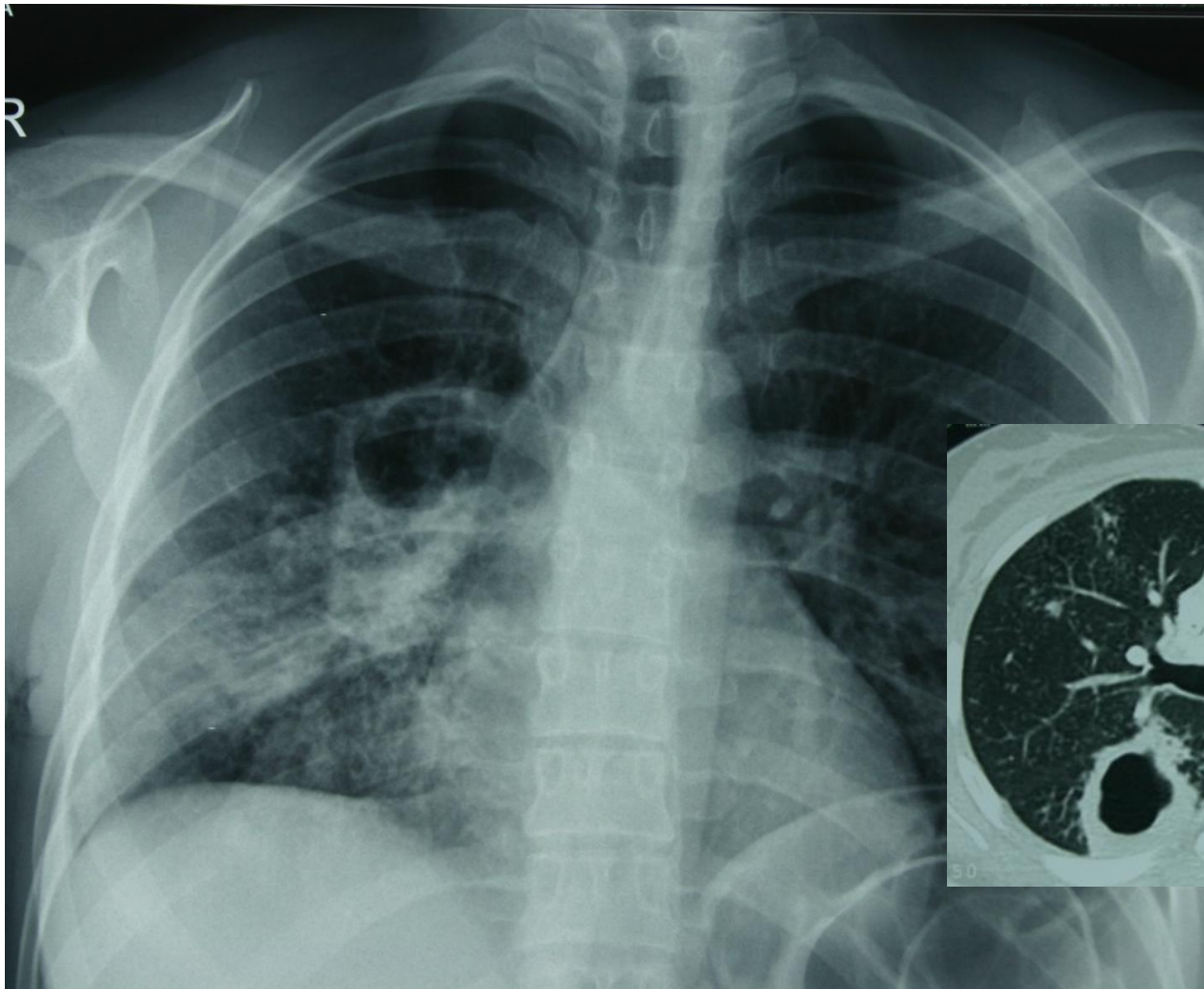
Half december:

Blijvende last, naar **spoed**, nooit een probleem van nachtzweeten, productieve hoest, hemoptoe gehad, wel een 2 kg vermagerd

Profiel van de patient:

Rookgedrag:	afwezig
Beroep:	<i>bejaarde hulp</i> ; werkt in een woon en zorgcentrum en is verantwoordelijk om bewoners dagelijks te helpen bij eten en verzorging
Dieren/vogels:	afwezig
Woonst:	droge woning , geen macroscopische schimmelgroei
Hobby:	vrienden
Reizen:	zeer zelden
Sociaal:	woont nog bij ouders

Sadia, een 24 jarige jonge dame

Take home message:

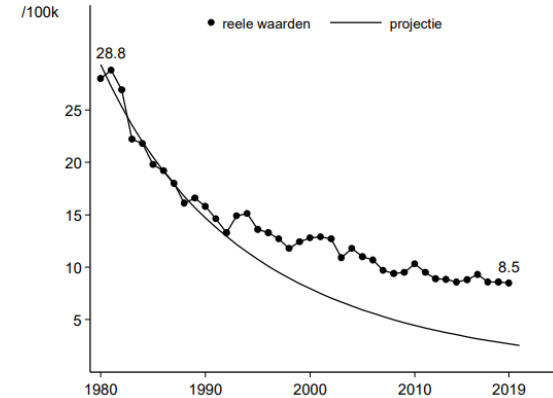
- 1. Eraan denken is de eerste – belangrijkste stap voor de behandeling**

Incidentie: $\pm 8,6/100.000$

Aantal gevallen: ± 950 per jaar

Aantal huisartsen
In Vlaanderen: ± 8200

Carrière van 40 jaar $\pm 1-3$ gevallen

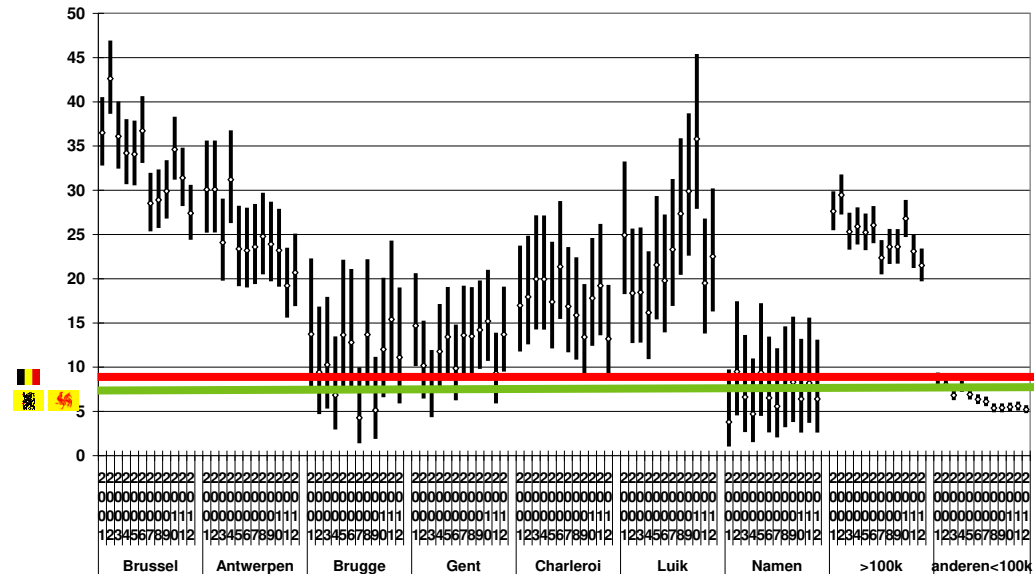

Dr Wouter Arrazola de Oñate
medisch directeur VRGT

Wie gaat tuberculose (ziekte)
ontwikkelen ?

Belangrijkste elementen:

- Blootstelling
- Vatbaarheid

High income-upper middle income (< 100/100.000)

WHO: Guidelines on the management of latent tuberculosis infection (28/10/2014)

3 systematic reviews

blootstelling

Volwassen en kind contacten (familie)

Recente converters (ATBI)

HCW en studenten

Immigranten uit hoog endemische gebied

IVDU

Gevangenen

Daklozen

Gevoeligheid/vatbaarheid

High income-upper middle income (< 100/100.000)

WHO: Guidelines on the management of latent tuberculosis infection (28/10/2014)

3 systematic reviews

Prevalentie van TBC infectie bij risico groepen tov bevolking

276 studies 65 %

TST en/of IGRA

Progressie van LTBI naar actieve TBC: verhoogde risico groepen

8 studies

Verhoogd risico voor actieve TBC bij risico groepen tov de bevolking

Volwassen en kind contacten (familie)

X

X

X

Recente converters (ATBI)

HCW en studenten

Immigranten uit hoog endemische gebied

IVDU

Gevangenen

Daklozen

X

PLWHIV

X

X

Dialyse

X

X

Diabetes mellitus

X

Alcohol gebruik

X

Rokers (COPD)

X

TX patienten

TNF antagonisten

X

Silicosis

X

Patienten met fibrotische letsels CXR

X

ondervoeding

X

X

ouderlingen

X

Mensen met kanker

X

blootstelling

Gevoeligheid/vatbaarheid

	aanbeveling	bewijs	TST of IGRA
Systematische testen en behandelen van deze groepen moet uitgevoerd worden	HOOG	LAAG tot ZEER LAAG	

Sadia, een 24 jarige jonge dame van Marokkaanse origine

Commentaar (staal-/aanvraagniveau) :
zeer verdacht dringend auramine]Materiaal : opgehoest sputum

Bevindingen :
*** rest bacterio ***
Aard van staal:
opgehoest sputum
Microscopie :
POSITIEF 2+ : 1 - 9 bacillen/ 10 velden (x1000)
Auraminekleuring.

NUC voor MTC
Detectie van nucleinezuren voor MTC (vb. PCR): positief.
CULTUUR MYCOBACTERIËN
Rijke groei van
MYCOBACTERIUM TUBERCULOSIS

Tuberculose dient binnen de 48 uur na diagnosestelling
door de behandelende geneesheer schriftelijk aan de
gezondheidsinspectie gemeld te worden.

OPMERKING:
Het genetisch profiel van deze stam is identiek aan dit van de
stam geïsoleerd bij de patient :
[REDACTED] RACHID °1/1/1973
Maar is verschillend van die van de patient :
[REDACTED] BRAHIM °31/12/1982

INH
S
Rifampicine
S
Ethambutol
S

Profiel van de patient:

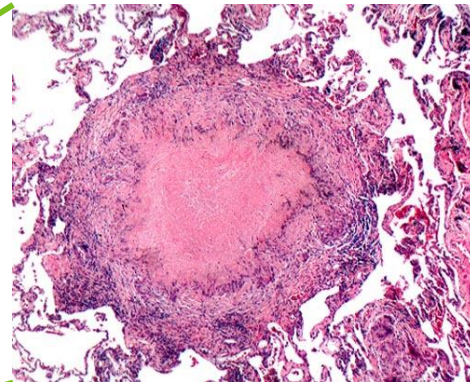
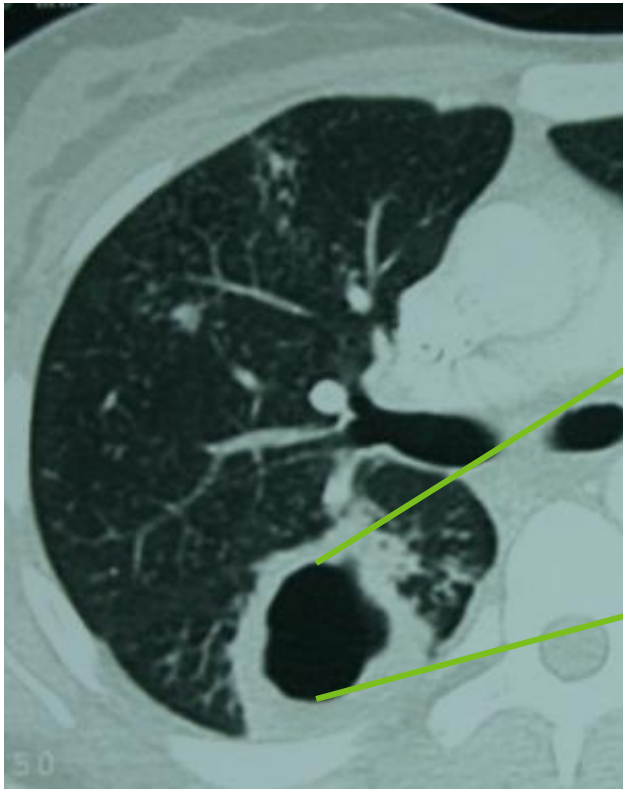
Rookgedrag: afwezig
Beroep: bejaarde hulp ; werkt in een woon en zorgcentrum en is verantwoordelijk om
bewoners dagelijks te helpen bij eten en verzorging
Dieren/vogels: afwezig
Woonst: droge woning , geen macroscopische schimmelgroei
Hobby: vrienden
Reizen: zeer zelden
Sociaal: woont nog bij ouders:
**zeer intens samenzijn tijdens Ramadan, twee neven gekend met
tuberculose; er werd nooit een mantoux geplaatst**

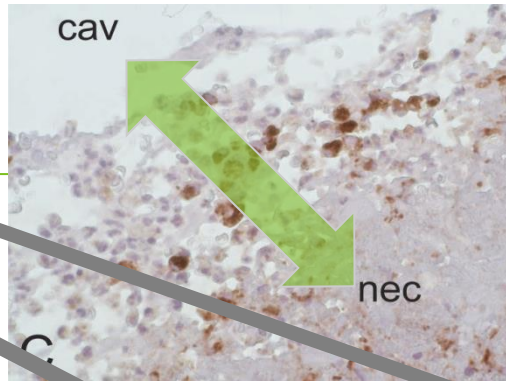
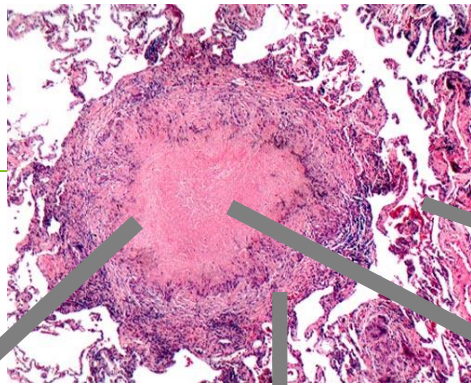
Take home message:

---

1. Eraan denken is de eerste – belangrijkste stap voor de behandeling
2. **Contact onderzoek is een coördinerende taak van volksgezondheid meestal met hulp van de VRGT**

Sadia, een 24 jarige jonge dame

pO₂: ideaal 110-140 mmHg

pH: ideaal 7.40

IDEALE OMSTANDIGHEDEN VOOR GROEI (pH - O₂)

BACILLI IN ZUUR MILIEU

BACILLI IN HYPOXIE

'FALENDE' IMMUNITEIT

CAVITAIRE WAND

**INTRACELLULAIR
PHAGOLYSOSOMEN VAN
MACROFAGEN
OF
EXTRACELLULAIR IN
INFLAMMATOIRE ZONE VAN
DE CAVITAIRE WAND**

SOLID CASEUM

Immuun gecompromiteerd

- HIV
- TX
- BIOLOGICALS

- Onco
- Corticoïd gebruik
- DM
- CNI

**METABOOL ACTIVE BACILLI
CONTINUE GROEI**

**PERSISTERENDE
BACTERIOLOGISCHE
POPULATIE**

**DORMANT BACILLI:
Lange periode van non-replicatie, afgewisseld met korte en zeer sporadische periode van deling**

Immuuncompetent

-Vit D ?

10⁷ - 10¹⁰

10³ - 10⁵

10³ - 10⁵

BESMETTING

RELAPS

LATENTIE model

**BACTERICIDAL
ACTIVITY**

**STERILIZING
ACTIVITY**

**IMMUNO
THERAPY**

**Bacteriocidal
activity**

Sterilising activity

HOOG

INH
RMP
EMB
BDQ
DLm

PYZ
RMP
new FQ
BDQ
DLm

GEMATIGD

CAPREO/AG
FQ
LNZ

CAPREO/AG
FQ
CLF

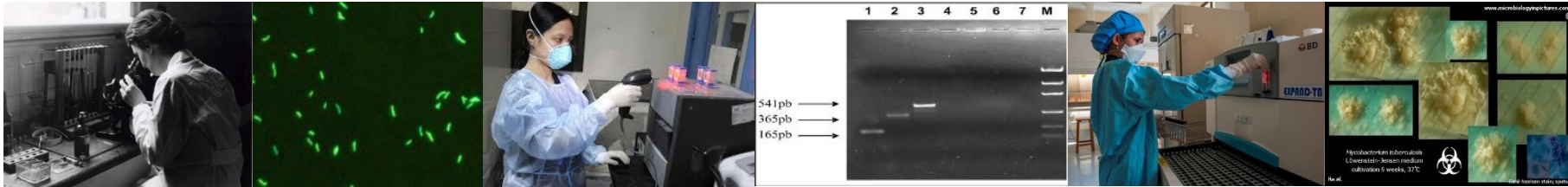

LAAG

Pro/Eto
PYZ
Cyc

INH
(EMB)

Limieten van detectie

Sputum positief : 10^6 tot 10^7 bacilli per ml sputum

Expectoratie: 10^8 tot 10^{10} bacilli/ dag

Detectie: 5×10^3 – 10×10^3

Sputum negatief: $< 10^3$ bacilli per ml sputum

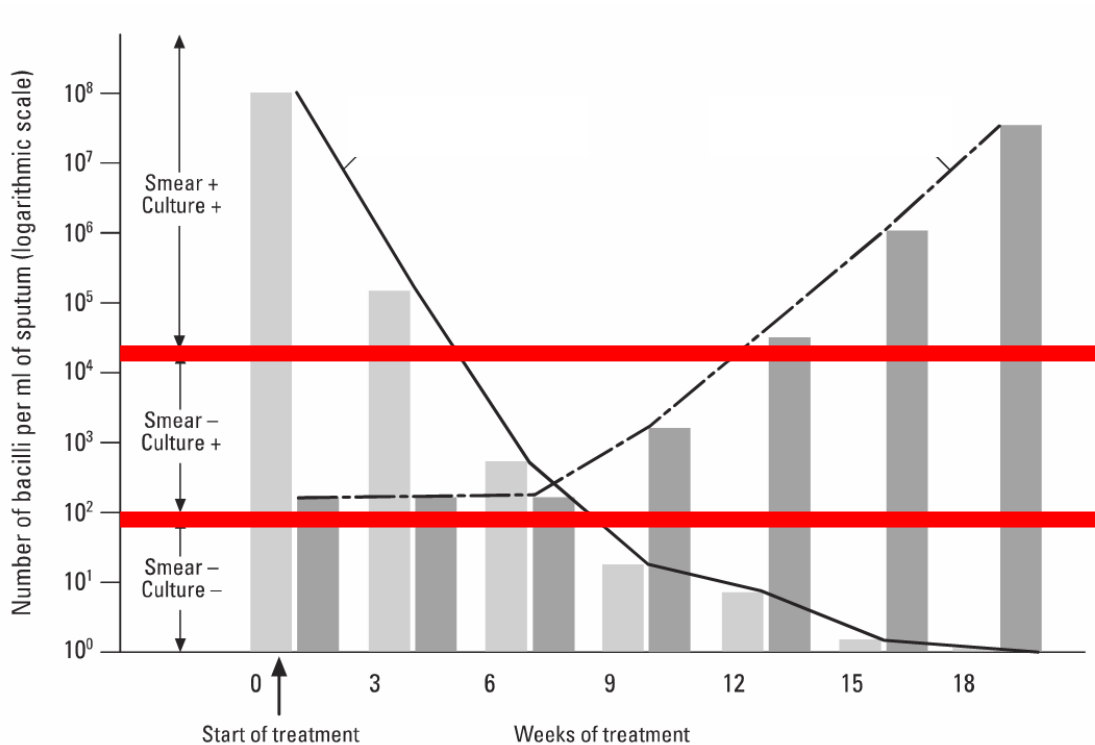
Cultuur: 10-100 bacilli per ml sputum

RULE IN: positieve cultuur

RULE OUT: bestaat niet
Negatieve auramine,
Negatieve PCR
Negatieve cultuur
Kan nog altijd tuberculose zijn

Fall and Rise fenomeen

monotherapie

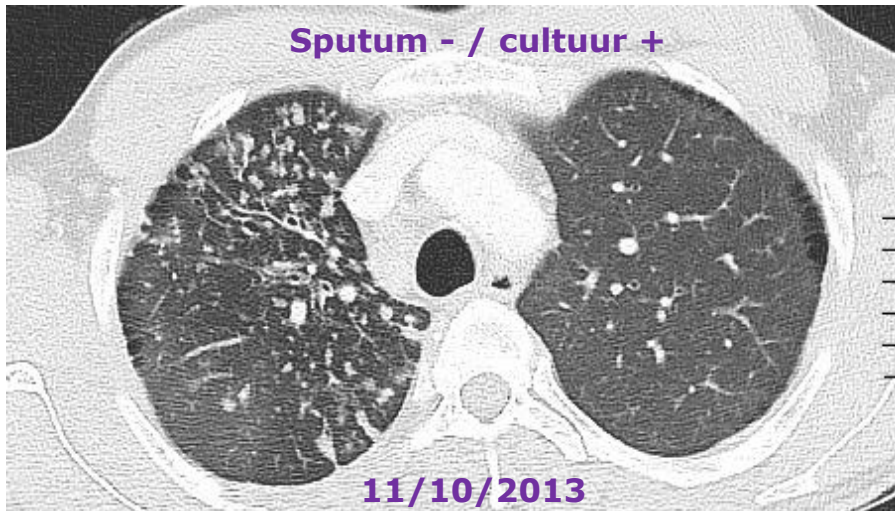
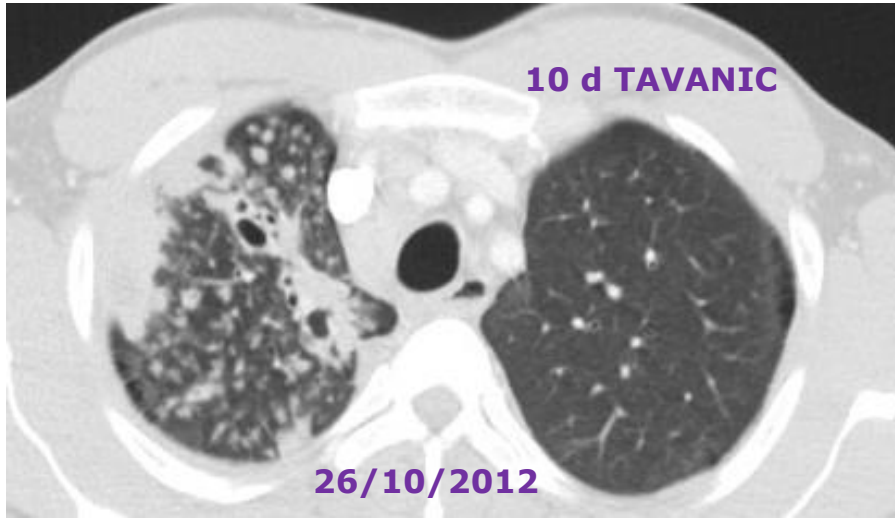
Rachid, 29 jaar,
11/10/2013

Opname spoed nav
verkeersaccident
met voornamelijk
kneuzingen van schouder

Op rx schouder vervelende
letsels thorax gedeelte

Spoedarts kijkt
electronische dossier na en
ontdekt een CT thorax van
vroeger

Fall and Rise fenomeen

Review

Community-acquired pneumonia and tuberculosis: differential diagnosis and the use of fluoroquinolones

Ronald F. Grossman^{a,*}, Po-Ren Hsueh^b, Stephen H. Gillespie^c, Francesco Blasi^d

^a University of Toronto, 2300 Eglinton Ave West, Suite 201, Mississauga, Ontario, L5M 2V8, Canada

^b Departments of Laboratory Medicine and Internal Medicine, National Taiwan University Hospital, National Taiwan University College of Medicine, Taipei, Taiwan

^c School of Medicine, University of St Andrews, St Andrews, Fife, UK

^d Department of Pathophysiology and Transplantation, University of Milan, IRCCS Fondazione Cà Granda Milano, Milan, Italy

NIH Public Access
Author Manuscript

Int J Tuberc Lung Dis. Author manuscript; available in PMC 2014 April 09.

Published in final edited form as:

Int J Tuberc Lung Dis. 2012 September ; 16(9): 1162–1167. doi:10.5588/ijtld.12.0046.

Fluoroquinolone exposure prior to tuberculosis diagnosis is associated with an increased risk of death

Y. F. van der Heijden^{*}, F. Maruri^{*}, A. Blackman^{*}, E. Holt^{†,‡}, J. V. Warkentin[†], B. E. Shepherd[‡], and T. R. Sterling^{*,§}

^{*}Division of Infectious Diseases, Department of Medicine, Vanderbilt University School of Medicine, Nashville, Tennessee

Fluoroquinolone resistance in *Mycobacterium tuberculosis*.
What have we learnt?

Take home message:

---

1. Eraan denken is de eerste – belangrijkste stap voor de behandeling
2. Contact onderzoek is een coördinerende taak van volksgezondheid meestal met hulp van de VRGT
3. **Fluoroquinolones (en andere antibiotica met tuberculostatische activiteit) kunnen de diagnose van TBC verlengen/uitstellen en resistentie in de hand werken (zeker bij mensen afkomstig uit een hoog endemische gebied)**

Behandelen = combinatie

Natuurlijke mutatievorming

gemiddeld 1 op
 $10^5 - 10^6$ bacilli

INH: $10^5 - 10^6$

RMP: $10^7 - 10^8$

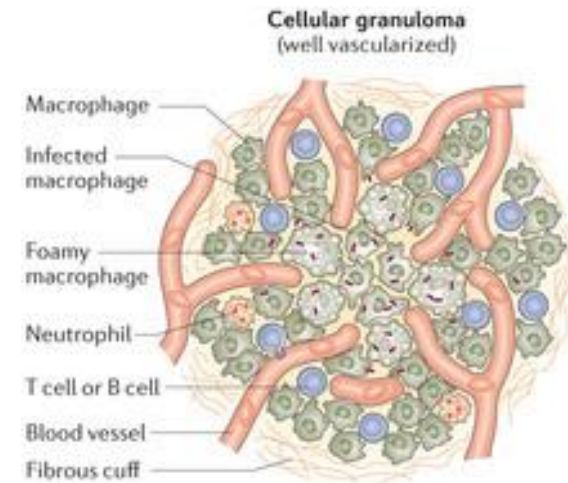
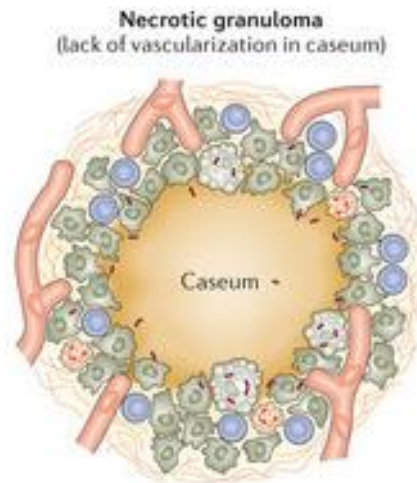
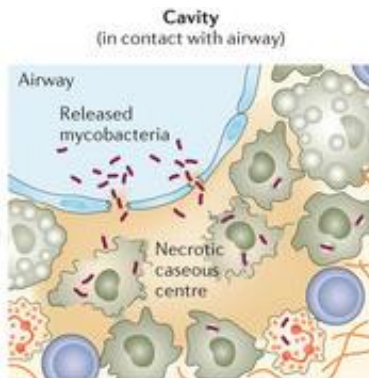
EMB: $10^3 - 10^4$

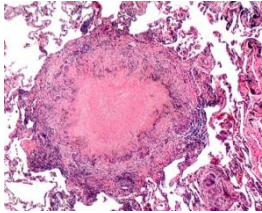
FQ: $10^5 - 10^6$

Caverneuse TBC:
 $10^9 - 10^{11}$

TBC zonder caverne:
 $10^7 - 10^8$

**Nodulair TBC – extra
thoracaal (klier)**
 $10^5 - 10^6$

Caverneuse TBC:
 $10^9 - 10^{11}$

INH: $10^5 - 10^6$

RMP: $10^7 - 10^8$

MDR: $10^{12} - 10^{14}$

INH + RMP

Resistentie vermijden: combinatie therapie

INH resistentie

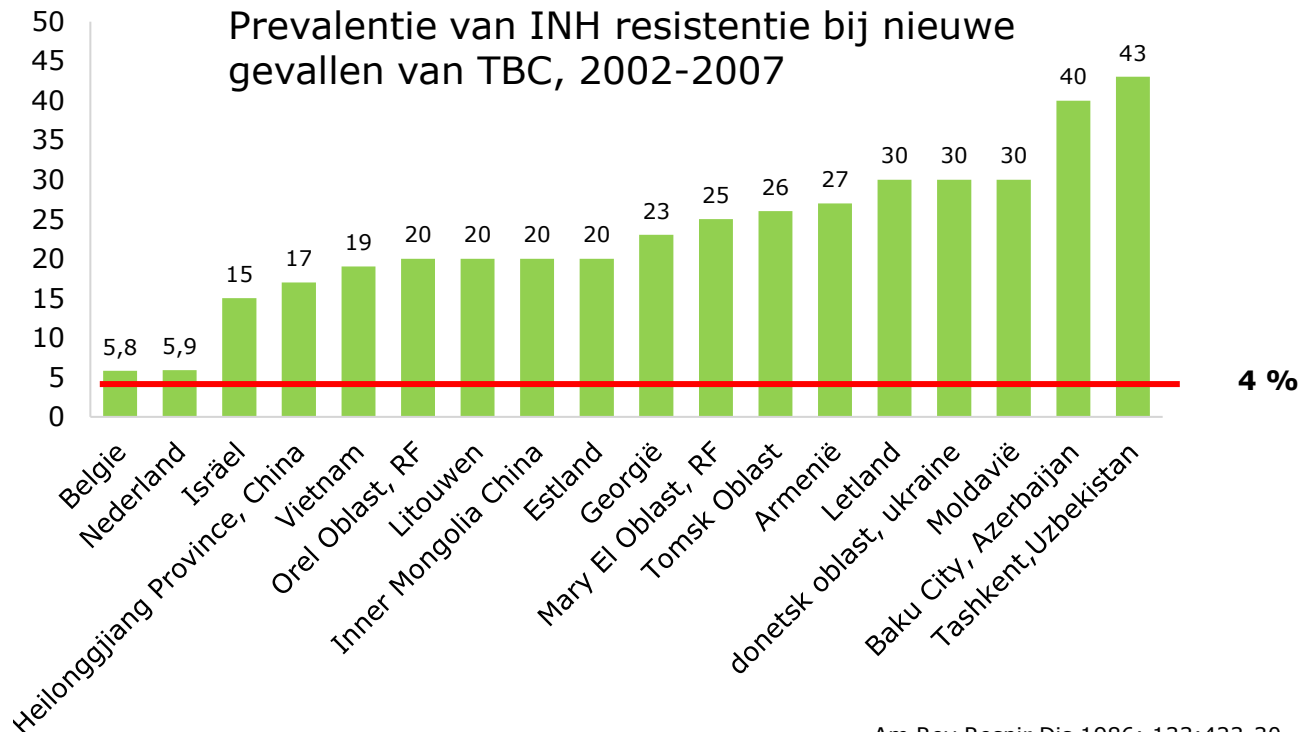
Caverneuse TBC:
 $10^9 - 10^{11}$

INH: $10^5 - 10^6$

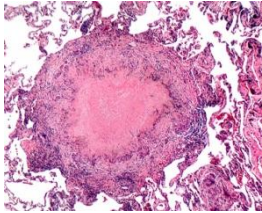
RMP: $10^7 - 10^8$

MDR: $10^{12} - 10^{14}$

INH + RMP + EMB

Am Rev Respir Dis 1986; 133:423-30
Am J Resp Crit Care Med 2003;167:603-62
The WHO/IUATLD global project on anti-tuberculosis drug resistance surveillance, report no 4

Caverneuse TBC:
 $10^9 - 10^{11}$

INH: $10^5 - 10^6$

RMP: $10^7 - 10^8$

INH + RMP + (EMB)

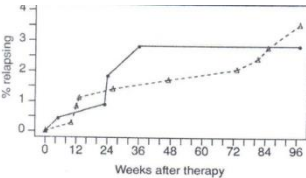
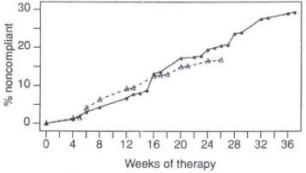
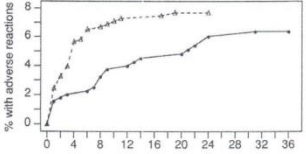
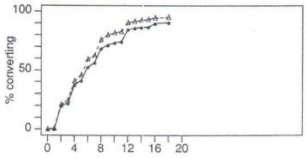
INH + RMP (+EMB) + PYZ

INH + RMP + (EMB)

2 m	4 m
INH + RMP + PYZ	INH + RMP

=

9 m
INH + RMP

TRIAL 21: Annals of internal
Medicine 112 (6) 397-406
1990

Caverneuse TBC:
 $10^9 - 10^{11}$

INH: $10^5 - 10^6$

RMP: $10^7 - 10^8$

INH + RMP + EMB + PYZ

1. PYZ enkel werkzaam in 'zuur' milieu: enkel in het begin van therapie sterk inflammatie
2. EMB ter bescherming van INH : fenotypische resistentie gekend na 6 weken of zo er een belangrijke bacteriele load is

TRIAL 21: Annals of internal
Medicine 112 (6) 397-406
1990

2HRZE / 4(7)HR

succes	relaps
$\pm 100\%$	3-4 %

✓ = kan elke arts vrij over beschikken

* = BELTA TBnet

Ziekenhuis behandeling

Ambulante behandeling

INH	✓	✓
RMP/RIB	✓ (voorwaarden)	Medische adviseur
EMB	✓	✓
PYZ	✓	✓
FQ (moxfl,levofl)	✓	✓
IV (amk,cap)	✓, *	geen terugbetaling ,*
PO 2 ^{de} lijn (PTA,CYC,PAS)	*	*
Alternatieven: Linezolid (zyvoxyd) Meronem/amoxy/clav Clarithromycine Bedaquiline (Sirturo), Delamanid (Deltiba)	geen indicatie, * ✓ ✓ *	geen indicatie, * geen terugbetaling ,* ✓ *

Take home message:

---

1. Eraan denken is de eerste – belangrijkste stap voor de behandeling
2. Contact onderzoek is een coördinerende taak van volksgezondheid meestal met hulp van de VRGT
3. Fluoroquinolones kunnen de diagnose van TBC verlengen/uitstellen en resistentie in de hand werken (zeker bij mensen afkomstig uit een hoog endemische gebied)
4. **Behandeling van tuberculose: 2HRZE/4(7)HR**

Take home message:

---

1. Eraan denken is de eerste – belangrijkste stap voor de behandeling
2. Contact onderzoek is een coördinerende taak van volksgezondheid meestal met hulp van de VRGT
3. Fluoroquinolones kunnen de diagnose van TBC verlengen/uitstellen en resistentie in de hand werken (zeker bij mensen afkomstig uit een hoog endemische gebied)
4. Behandeling van tuberculose: 2HRZE/4(7)HR
5. **Elke tuberculose patient moet een HIV (HCV/HBV)test krijgen**

Maar wat met bijwerkingen

koorts gastrointestinaal gynaecomastie rash, hypersensitiviteit anemie, agranulocytosis, thrombopenie, eosinofilie psychose, geheugenstoornissen, epilepsie Vasculitis (lupus like)	INH	RMP	koorts gastrointestinaal gynaecomastie rash, urticaria, pruritus thrombopenie Moeheid nierinsufficiëntie
koorts gastrointestinaal <u>hyperuricemie</u> , dysurie rash, hypersensitiviteit moeilijke DM controle arthralgie	PYZ	EMB	koorts gastrointestinaal rash hallucinaties, hoofdpijn arthralgie nierinsufficiëntie

Leverfunctie stoornissen

INH	10-20% 0.1-0.5% 5-8%	Biochemische hepatitis INH hepatitis + <i>RMP</i>
RMP/RBT	< 4%	Transiente transaminase stijging
PZA	15% (3g)	Ernstige vormen
ETH/THA		Zelden, potentialisatie van INH

Drug-induced polyneuropathie

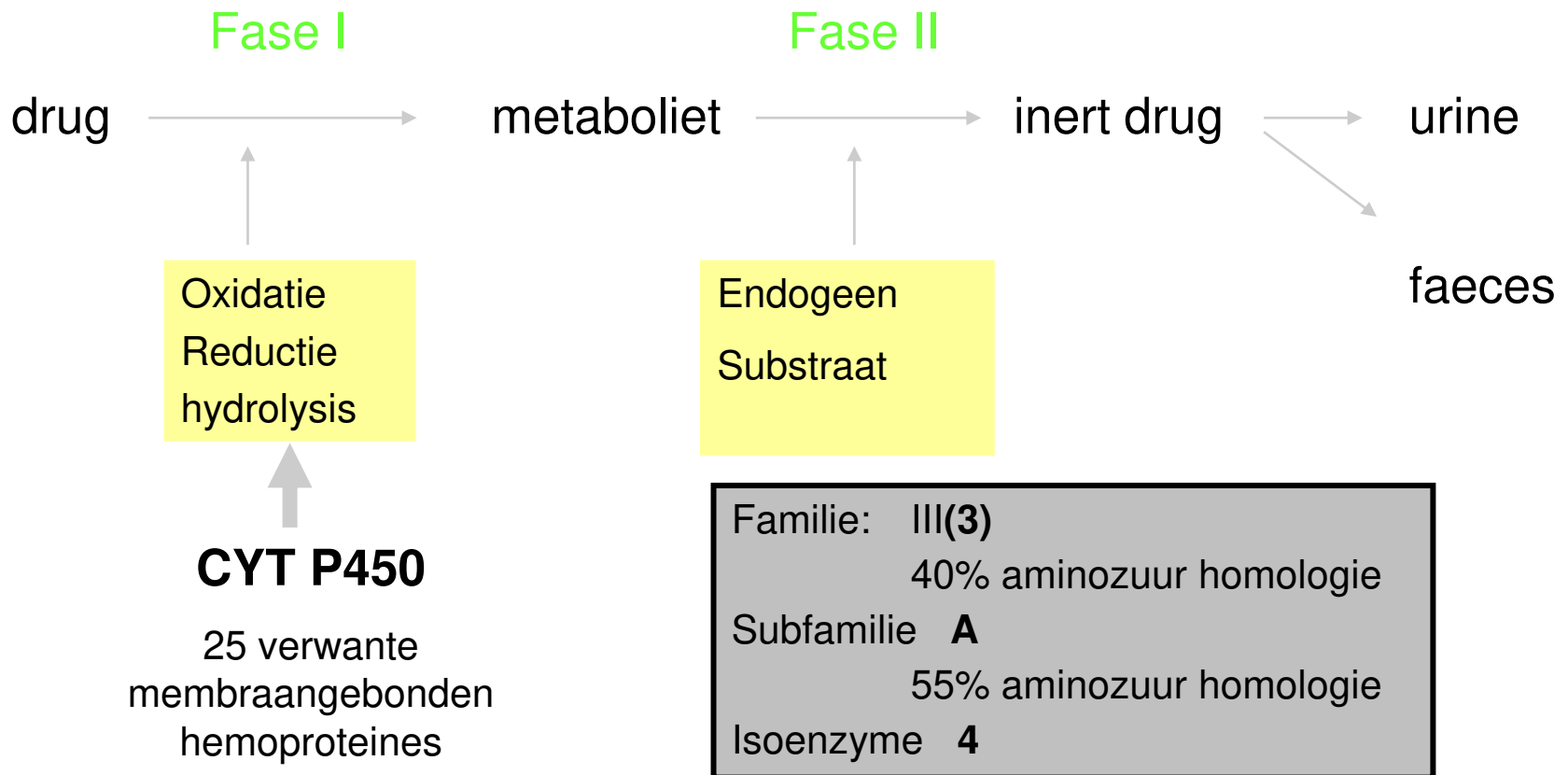
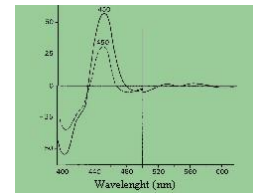
• Isoniazide	– sensorimotorische perifere neuropathie
• Ethambutol	– optische neuropathie Zelden: – sensorimotorische perifere neuropathie – zuiver sensorische neuropathie
• Ethionamide	– zelden perifere neuropathie
• Aminoglycosiden	– oto nefrotoxisch – perifere neuropathie

Take home message:

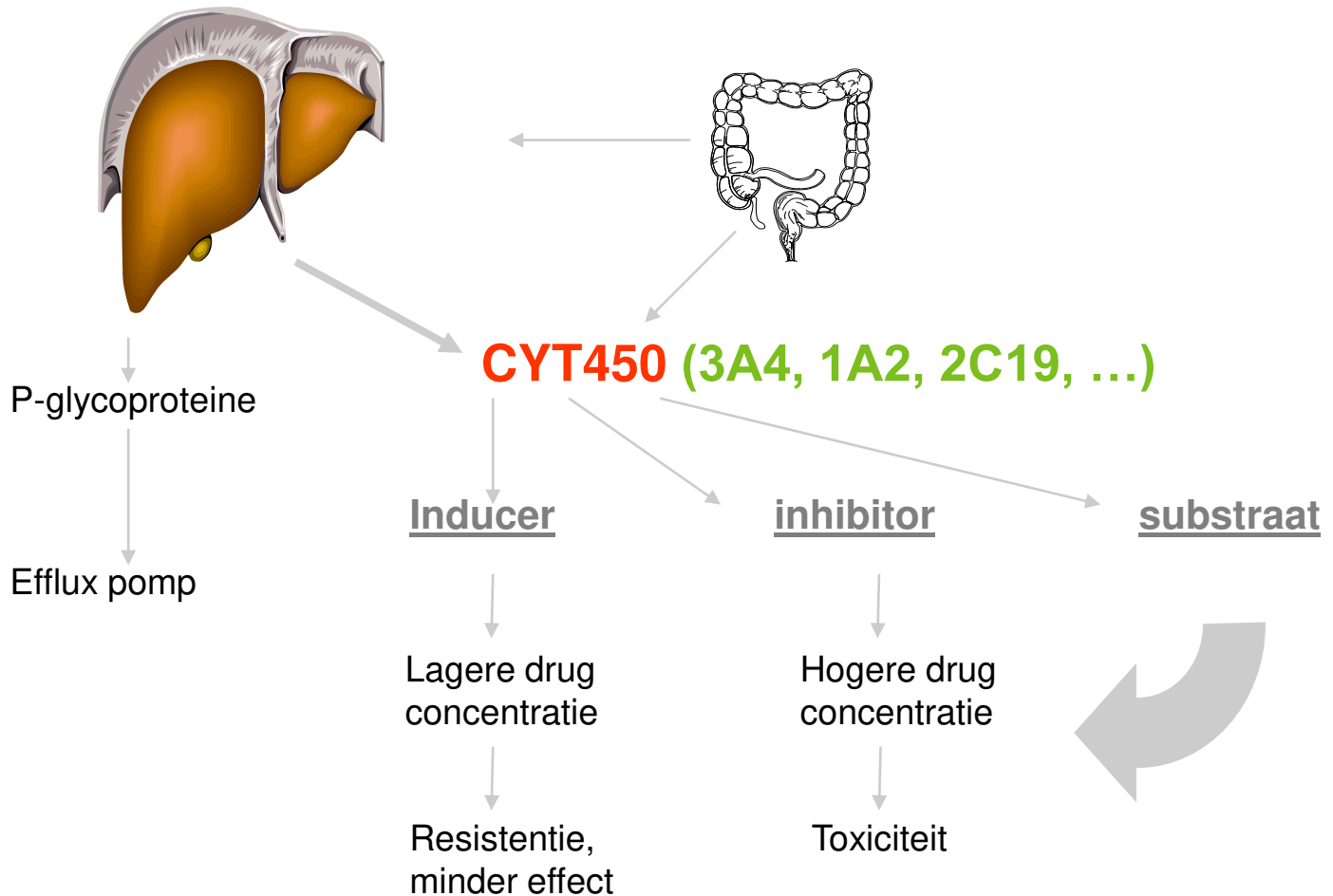
---

1. Eraan denken is de eerste – belangrijkste stap voor de behandeling
2. Contact onderzoek is een coördinerende taak van volksgezondheid meestal met hulp van de VRGT
3. Fluoroquinolones kunnen de diagnose van TBC verlengen/uitstellen en resistentie in de hand werken (zeker bij mensen afkomstig uit een hoog endemische gebied)
4. Behandeling van tuberculose: 2HRZE/4(7)HR
5. Elke tuberculose patient moet een HIV test krijgen
6. **Tuberculostatica kunnen veel bijwerkingen geven , voornamelijk leverfunctiestoornissen en polyneuropathie**

Drug-Drug interacties: CYT P450

Drug-Drug interacties: CYT P450

Function	P450 isozyme					
	CYP1A2	CYP2C19	CYP2C9	CYP2D6	CYP2E1	CYP3A4
Substrates of isozyme:	caffeine clozapine cyclobenzaprine fluvoxamine imipramine mexiletine olanzapine pimozide propranolol tacrine theophylline warfarin	amitriptyline citalopam clomipramine cyclophosphamide diazepam imipramine lansoprazole nelfinavir omeprazole phenytoin	amitriptyline (<i>demethylation</i>) celecoxib diclofenac flurbiprofen ibuprofen losartan (<i>not candesartan</i>) naproxen phenytoin piroxicam sulfamethoxazole tolbutamide warfarin	amitriptyline clomipramine codeine desipramine dextromethorphan imipramine metoprolol nortriptyline oxycodone paroxetine propafenone risperidone thioridazine timolol tramadol venflaxine	acetaminophen chlorzoxazone dapson enflurane ethanol halothane isoflurane isoniazid	alprazolam astemizole buspirone calcium channel blockers carbamazepine cisapride cyclosporine doxorubicin erythromycin etoposide felodipine fentanyl HIV protease inhibitors ifosfamide lovastatin (<i>not pravastatin</i>) midazolam nifedipine pimozide quinidine quinine simvastatin tacrolimus terfenadine triazolam
Inhibitors of isozyme:	cimetidine ciprofloxacin citalopram diltiazem enoxacin erythromycin fluvoxamine mexiletine ofloxacin tacrine ticlopidine	cimetidine felbamate fluoxetine fluvoxamine ketoconazole lansoprazole omeprazole paroxetine ticlopidine	amiodarone fluconazole fluoxetine fluvastatin isoniazid metronidazole paroxetine phenylbutazone sulfamethoxazole/ trimethoprim sulfaphenazole ticlopidine	amiodarone chlorpheniramine fluoxetine haloperidol indinavir paroxetine propafenone quinidine ritonavir sertraline thioridazine ticlopidine	disulfiram water cress	amiodarone cimetidine cyclosporine danazol diltiazem fluconazole (<i>large doses</i>) grapefruit juice HIV protease inhibitors itraconazole ketoconazole macrolides (<i>not azithromycin</i>) miconazole nefazadone omeprazole quinidine ritonavir verapamil
Inducers of isozyme:	carbamazepine tobacco	carbamazepine norethindrone (<i>not phenobarb.</i>)	phenobarbital rifampin secobarbital		chronic ethanol isoniazid tobacco	carbamazepine rifabutin rifampin ritonavir

*Table compiled from references 1, 2, 4, 8.

Take home message:

---

1. Eraan denken is de eerste – belangrijkste stap voor de behandeling
2. Contact onderzoek is een coördinerende taak van volksgezondheid meestal met hulp van de VRGT
3. Fluoroquinolones kunnen de diagnose van TBC verlengen/uitstellen en resistentie in de hand werken (zeker bij mensen afkomstig uit een hoog endemische gebied)
4. Behandeling van tuberculose: 2HRZE/4(7)HR
5. Elke tuberculose patient moet een HIV test krijgen
6. Tuberculostatica kunnen veel bijwerkingen geven , voornamelijk leverfunctiestoornissen en polyneuropathie
7. **Drug –drug interacties komen zeer veel voor: RMP is een zeer belangrijke CYP3A4 inducer**

